

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTROS ENERGETIKOS SISTEMOS SUJUNGIMO SU
KONTINENTINĖS EUROPOS ELEKTROS TINKLAIS DARBUI SINCHRONINIŲ
REŽIMU ĮSTATYMO NR. XI-2052 PREAMBULĖS, 2, 3, 6¹ IR 12 STRAIPSNŲ
PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2024 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. Preambulės pakeitimas

Pakeisti preambulę ir ją išdėstyti taip:

„Lietuvos Respublikos Seimas,

vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XI-2133 „Dėl Nacionalinės darbotvarkės „Nacionalinė energetinės nepriklausomybės strategija“ patvirtinimo“ patvirtintos Nacionalinės darbotvarkės „Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategija“ nuostata, kad Lietuvos elektros energetikos sistemos sinchronizacija su kontinentinės Europos elektros tinklais yra vienas svarbiausių uždavinių užtikrinant saugų ir patikimą energijos tiekimą visiems vartotojams;

atsižvelgdamas į 2014 m. gegužės 28 d. Europos Komisijos komunikatą Europos Parlamentui ir Tarybai „Europos energetinio saugumo strategija“ ([COM/2014/0330](#)), kuriame yra akcentuojamas Baltijos šalių energijos tiekimo saugumo klausimas, susijęs su elektros energijos tinklo veikimo priklausomybe nuo išorės operatoriaus;

įvertindamas tai, kad Baltijos šalys yra pareiškusios savo valią elektros energetikos sistemas sujungti su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu;

atsižvelgdamas į Baltijos šalių, Lenkijos Respublikos ir Europos Komisijos 2018 m. birželio 28 d. pasirašytą politinį susitarimą dėl Baltijos šalių elektros energetikos sistemų sinchronizacijos su kontinentinės Europos elektros tinklais per Lenkijos Respublikos elektros energetikos sistemą;

pripažindamas Lietuvos Respublikos energetinę nepriklausomybę strateginiu valstybės tikslu, kurį elektros energetikos sektoriuje galima pasiekti tik Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemą integravus į Europos elektros energetikos sistemas;

atsižvelgdamas į tai, kad tinkamai įgyvendinti 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą ([ES](#)) 2019/943 dėl elektros energijos vidaus rinkos su visais pakeitimais, 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą ([ES](#)) 2019/944 dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, kuria iš dalies keičiama Direktyva [2012/27/ES](#) su visais pakeitimais, ir 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento ([ES](#)) Nr. 1227/2011 dėl didmeninės energijos rinkos vientisumo ir skaidrumo su visais pakeitimais reikalavimus Europos Sąjungos valstybių narių elektros energetikos sistemų ir elektros energijos rinkų organizavimui ir integracijai galima tik sujungus Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemą su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu ir į tai, kad viena iš būtinų sąlygų stabiliam sinchroniškam sistemos veikimui užtikrinti yra pakankami balansavimo pajėgumų rezervai dažniui reguliuoti;

atsižvelgdamas į Baltijos energijos rinkos jungčių planą (BEMIP), kuriame Baltijos šalių elektros energetikos sistemų sujungimas su Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu iki 2025 m. yra pripažintas vienu iš esminių tikslų;

atsižvelgdamas į Baltijos energijos rinkos jungčių plano (BEMIP) aukšto lygio grupės (BEMIP HLG) 2018 m. rugsėjo 14 d. priimtą sprendimą dėl elektros energetikos sistemų sinchronizacijos su kontinentinės Europos tinklais scenarijaus įgyvendinimo;

suprasdamas, kad visavertė integracija į Europos elektros energetikos sistemas yra įmanoma tik užtikrinus būtinų elektros jungčių nutiesimą, kitos reikalingos perdavimo tinklo infrastruktūros

įrengimą ir Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos sujungimą su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu bei;

palaidydamas ir skatindamas Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos sujungimą su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu kartu su kitų Baltijos šalių elektros energetikos sistemomis, kaip bendrą Baltijos regiono iniciatyvą ir energetinio saugumo interesą;

atsižvelgdamas į tai, kad Lietuvos Respublika yra priklausoma nuo importuojamos elektros energijos, o šią priklausomybę galėtų sumažinti konkurencingų vietinių elektros energijos gamybos pajėgumų plėtra ir Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos sujungimas su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu;

siekdamas užtikrinti Lietuvos Respublikos nacionalinį saugumą ir elektros energijos tiekimo patikimumą, nustatyti izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo veikimo užtikrinimo reikalavimus;

siekdamas sisteminio ir koordinuoto visų elektros energetikos projektų, užtikrinančių Lietuvos Respublikos energetikos sistemos sujungimą su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu, įgyvendinimo;

siekdamas visa apimtimi įgyvendinti tiesiogiai taikomas ir perdavimo sistemos operatoriui privalomas Europos Sąjungos tinklo kodeksų nuostatas ir efektyviai išnaudoti elektros energijos kaupimo įrenginių sistemą perdavimo sistemos operatoriaus technologinių nuostolių ir (ar) balansavimo pajėgumų įsigijimo sąnaudų mažinimui, ir kitoms elektros energetikos sistemos saugumui užtikrinti būtinoms su dažnio reguliavimu nesusijusioms papildomoms paslaugoms, kuriomis siekiama įgyvendinti šio įstatymo tikslus, teikti, jeigu perdavimo sistemos operatorius neturi galimybės tokių paslaugų įsigyti iš elektros energijos rinkos dalyvių;

siekdamas visų susijusių šalies ūkio subjektų bendradarbiavimo ir įsitraukimo vykdant elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projektą;

atsižvelgdamas į tai, kad Rusijos Federacija, 2014 metais karine jėga įvykdžiusi Ukrainos teritorijos dalies okupaciją ir aneksiją, o 2022 m. vasario 24 d. pradėjusi vykdyti atvirą karinę agresiją prieš Ukrainą ir jos žmones, pažeidė tarptautinės teisės normas;

primindamas, kad Lietuvos Respublikos Seimas 2022 m. vasario 24 d. rezoliucijoje Nr. XIV-930 „Dėl Rusijos ir Baltarusijos agresijos prieš Ukrainą“ išreiškė įsitikinimą, kad Rusijos Federacijos veiksmai turi reikšmingai neigiamą poveikį ne tik Europos Sąjungos ir NATO, ypač rytinių jų narių, bet ir visos Europos saugumui;

atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos Seimo 2022 m. kovo 22 d. rezoliuciją Nr. XIV-967 „Dėl energetinių išteklių importo nutraukimo iš šalių, vykdančių karinę agresiją prieš Ukrainą, ir Lietuvos energetikos sistemos stiprinimo“, kuria pabrėžiamas poreikis spartinti Lietuvos energetiniam saugumui strateginį Lietuvos elektros energetikos sistemos sinchronizacijos su kontinentinės Europos tinklais projektą,

p r i i m a Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatymą.“

2 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 2 straipsnio 4¹ dalį ir ją išdėstyti taip:

„4¹. Elektros energijos kaupimo įrenginių sistema – visuma vienoje teritorijoje ar skirtingose teritorijose įrengtų elektros energijos kaupimo įrenginių, kartu valdomų naudojant centralizuotą įrenginių valdymo sistemą ir skirtų izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo rezervo užtikrinimo paslaugai teikti, perdavimo sistemos operatoriaus technologinių nuostolių sąnaudų mažinimo funkcijai atlikti ir kitoms elektros energetikos sistemos saugumui užtikrinti būtinoms su dažnio reguliavimu nesusijusioms papildomoms paslaugoms, kuriomis siekiama įgyvendinti šio įstatymo tikslus, teikti, jeigu perdavimo sistemos operatorius neturi galimybės tokių paslaugų įsigyti iš elektros energijos rinkos dalyvių, taip pat balansavimo paslaugoms teikti Elektros energetikos įstatymo 48³ straipsnio 2² dalyje numatytu laikotarpiu.“

3 straipsnis. 3 straipsnio pakeitimas

Papildyti 3 straipsnį 8 punktu:

„8) užtikrinti pasiūlos balansavimo pajėgumų rinkoje pakankamumą Elektros energetikos įstatymo 48³ straipsnio 2² dalyje numatytu laikotarpiu.“

4 straipsnis. 6¹ straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 6¹ straipsnio pavadinimą ir jį išdėstyti taip:

„6¹ straipsnis. Elektros energijos kaupimo įrenginių sistemos įrengimas ir paskirtojo kaupimo sistemos operatoriaus paslaugų teikimas

2. Papildyti 6¹ straipsnį nauja 6 dalimi:

„6. Be šiame straipsnyje nurodytų veiklų, paskirtasis kaupimo sistemos operatorius, laikydamasis Lietuvos Respublikos teisės aktuose, reguliuojančiuose energetikos sritį, nustatytų apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų, turi teisę:

1) vykdyti kitas, išskyrus šio straipsnio 4 dalyje numatytas, veiklas, kurioms teikti nėra naudojama paskirtojo kaupimo sistemos operatoriaus valdoma elektros energijos kaupimo įrenginių sistema;

2) valdant nepakankamos pasiūlos balansavimo pajėgumų rinkoje riziką, Elektros energetikos įstatymo 48³ straipsnio 2² dalyje numatytu laikotarpiu perdavimo tinklų operatoriui teikti balansavimo paslaugas. Paskirtasis kaupimo sistemos operatorius balansavimo paslaugas perdavimo tinklų operatoriui teikia izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo rezervo užtikrinimo paslaugos sutarties, kurioje nustatoma balansavimo paslaugų teikimo apimtis ir kainodara, pagrindu.“

3. Buvusias 6¹ straipsnio 6–8 dalis laikyti atitinkamai 7–9 dalimis.

4. Pakeisti 6¹ straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Įsigaliojus šio straipsnio 5 dalyje numatytam Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimui, paskirtasis kaupimo sistemos operatorius nevykdo energijos kaupimo veiklos ir neteikia elektros energijos kaupimo paslaugų. Elektros energijos kaupimo įrenginių sistemos įrenginiai visi kartu ar atskirai atviro, skaidraus ir nediskriminacinio konkurso būdu, kurio tvarką ir sąlygas nustato Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, perleidžiami asmeniui ar asmenims, atitinkantiems nacionalinio saugumo interesus ir užtikrinantiems, kad perleidžiami elektros energijos kaupimo įrenginiai neribotą laikotarpį iki jų techninės eksploatacijos pabaigos veiks Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemoje.“

5. Pakeisti 6¹ straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip:

„8. Šio straipsnio 7 dalyje numatytas konkursas privalo įvykti ir sprendimas dėl Elektros energijos kaupimo įrenginių sistemos perleidimo būtų priimtas ne vėliau kaip per 9 mėnesius nuo šio straipsnio 5 dalyje numatyto Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo įsigaliojimo dienos.“

5 straipsnis. 12 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 12 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Laikotarpiu nuo šio įstatymo 6¹ straipsnio 5 dalyje numatyto Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo įsigaliojimo dienos iki paskirtojo sistemos operatoriaus valdomų elektros energijos kaupimo įrenginių perleidimo, numatyto šio įstatymo 6¹ straipsnio 7 dalyje, sandorio įsigaliojimo dienos paskirtojo kaupimo sistemos operatoriaus patirtos būtinosios elektros energijos kaupimo įrenginių techninio palaikymo ir saugos užtikrinimo sąnaudos Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatyta tvarka pripažįstamos ekonomiškai pagrįstomis paskirtojo kaupimo sistemos operatoriaus sąnaudomis ir įtraukiamos į reguliuojamų paslaugų kainas.“

6 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas įsigalioja 2025 m. sausio 17 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas